

AITA SANTUAREN DEIAREN OIA RTZUNAK...

Cabon surretiko egunez mundu zabalera bidalitako Deiak abegi ona izan dizu gizarte-malla guzietan, naiz Elizaldetiko naiz politiko-aldetikoetan, naiz katoliko-arteko naiz protestante edo beste erlijio aldetikoetan. Kristautasunaren Egia etzaio inholare gizarte-aro bateri edo gizarte-alde bateri ertsitzen, aro gabe edo aro gañetiko ta orokor baituzu. Kristautasunaren Buru dan Jesukristoren ordezkorearen Deiari egin zaion arrera lekuko bikaña dugu surreko egi sakon orren egiztatzeko.

Ona emen, "Ecclesia" aldizkaritik euskerara itzuli-ta arrera onen berri.

- - -

Errati bidezko zabalkuntza.

United Press'k : Deiaren 30.000 itz zabaldu ditu, ingleseraz, prantzeraz, españeraz, ta portugerez osoki emanaz, ta onetzaz gain laburpen eta iruzkin zabal bat.

Associated Press'k: 20.000 itz; alemaneratutako textos osoki eta ingleseraz, españeraz eta prantzeraz zatirik garrantzitsuenak; 3.000'tik gorako iruzkin.

N. C. W. C., Ameriketar Katolikoek Batzarrak: 10.000 itz errati-telegrafi bidez; ingleseraz texto osoa, ta la-

burpen-ian eta iruzkiñak.

International News Service'k: ingleseraturiko textoa, ta laburpen bat.

Reuter'k: 5.000 itz, eta ingleseratu-textoa.

Agence France Press'k: 10.000 itz, ortxe-ortxe; prantzezeraz texto osoa, ta laburpen bat iruzkin-egiña.

D. P. A., Alemaniar Agenciak: urrutizkiñez textoren 4.000 itz une bertantxe, gero errati-bidez osoa zabal-tzen zualarik.

A. N. S. A.'k: laburpen oso bat bidali du itale-raz, prantzeraz, ingleseraz, alemaneraz, españeraz, ta portuge-raz.

Deiaren oiartzuna itxasoz aruntzko aldizkaritan.

United Press, Agencia'k: Aita Santuaren errati-de-
lak sortu-biotzkada ta iruzkiñak jasoz, gero zabalkundee
aundia eman zion, garrantzizko gauzari bezela argitarapen be-
robia emanaz.

Washington'en, Gobernuko berri-emalleak, Aita San-
tuaren Deiaren zati zenbait, gaur egungo gertaera garrantzi-
teuskin zer-ikusit aundia daukatenez, bereiziki aztertutak
itzango dirala baieztu dio United Press'i.

Uri artako egunkariek toki bereizi ta nagusia e-
man diote Deiari. Daily News itxaropenetan dager jauntxoek
arretaz eta ajolaz irakurriko dutelakoan agiria; siñestunek
beren kristau-elburuak gordetzera eragintzeko kristau-egiak
indarririk aski eztaukatela esaten badute oiek, beren bizitza-
ko errurik gorrienenan itotzen dira.

Washington Post'k, Deiaren zatirik jakingarrienak
argitaratu ditu lenengo orrialdean, Aita Santuaren argaskia
lagun duala. Aldizkari berak, Aita Santuak egungo arazoei
buruz egin dituan oarrak eta eman-arauen egikortasuna garan-
tzi aundiko jotzen ditu. Bide batez, Washington Daily News'k,
Aita Santuak gogoaren balioetan siñisten dutenen indar-ba-
tzearen bearra dala-ta, ippintzen dun garrantzia adierazten
du argi; L'Evening Star, batez ere Aita Santuak O. N. U.'ri

zuzendu dion aolkuaz diardu, alegia, etsaien erasoai eusteko indartu dezala bere aala.

Nueva York'ko aldizkari audienetako lenengo orrialdetan, esate baterako New York Times eta Herald Tribune'n Aita Santuaren Deiarri toki bereziena eman diote. New York Times'k au baiezten du, alegia, Aita Santuaren emezortzi Gabon Deietatik aurtengoa bereziena omen da, indartsu ta kementsua, ta arritu añaako argitasunez kutsutua. Gobernu baten menpeko izateko toki guzietan pake-itxuran eriotza erein egin oi duten oien arpegiko oiala kentzen du Aita Santuak; eta menderatu nai zituzten erri oei gorroto ta iguin zerieten Gobernu anker ori dala-ta. Arazo guzietaz ezaguera sakona daukan Aita Santu onek, leia zorrotzak eraginda, baña jakituriz, aztertu ditu egungo buruauste ok. Gaur egun, arrisku gorrian ikusten dituzte gizonak berezko ditun balio edo eskubideak oro; gaurko mundu ezain ontan, pakea salba dedin, giza-eskubide auek gogoraraztea Aita Santuari zor diogu.

Daily Mirror'k au idazten du: Aita Santuak gizadi osoari itzegin dio, erriak oro jauntxoan nausikeritik, zorritzarretik eta etsipenetik gorde ta zainduak ditezen.

Canada'n, katoliko-aldizkariz gañetik toki nausi bat opaldu diote Deiarri Montreal-Matin'k, Montreal-Gazette'k Toronto Globe'k, Montreal Star'k. EE.UU. 'ei eman bear zaien bultzada zein oargarri eta bearrezko dan oartzen da Aita Santuaren Deian; Aita Santuak, bereiziki pakearen giltz izkutua balioan dagola uste duten auei zer gertatuko zaien esan die, Leterriak ezpaitira aski guziera.

Oargarri da oso Mejiko'ko aldiakari aundiak, El Universal eta Excelsior'k Deiarri eman dioten zabalkuntza, Aita Santuaren argazkiz apainduta, giza-emakumeei pake-zale-tasunera solku emanaz. Aipatutako bigarren aldizkari orrek onela dio lenengo orrialdetan: "Moral mallan Aita Santuak duan ospea gogora ekarriz, bere itza uneoro baña batez ere jaijaladi nagusietan, edo Kondairako unerik gorrienetan munduari eman dionean dardara sakonak sortu ditu. Berak gogoratzen dituan jokabide-sustraiak, eta zabaltzen dituan erakutsiak, kristaudian artukizunik ez dutenen biotzak ere ikaratu ta arazotu egin oi ditu..."

Aita Santuaren Jaiotz-Dei onek edesti-arauz ere badu balioa. Ezin egokiago gogoratu Jesusen Jaiotza, gizonei zor zaien begirunea eraberritu bearra dagola biotzen sakonean jositaz baizik; eta ontan, liburu santuei darien argitasunez jokatu da.

Lagu burkogensako maitasunak eta borondate onak bakkarririk, oiñarriz arturik, iagon dezakete pakea: au da esangai nagusiena Brasiltar aldizkarien idazpuru eta iruzkiñetan, esate baterako O Globo'k eta Diario da Noite'k; tarte zabala eman diote Aita Santuaren Deiarri.

Argentina'ko aldizkariak ere zabal jardun dira Deiaz. Laburpen luzeak eskeiñi dituzte goizeko aldizkari guztiak. Prensa'k onako idazpuru au dakar lerro gizenetan: "Pio XII'garrenak dei dagio mundu askeari pakearen lortzeko elkar tu ta batu dedin". Nación'ek: "Guzion arriskuari bekiki eman dezaiola aolkatzen dio munduari Kristoren Ordezko Nagusiak".

El Mundo'k eta ingleseraz irartzen dan Buenos Aires'ko The Herald aldizkariak, Aita Santuak EE. UU.'ei buruz esan duanari garrantzi aundia damaiote.

Filipinas izaroetako aldizkariak Manila Times, Philippines Herald, Manila Chronicle, Manila Daily Bulletin'k, Aita Santuaren erakutsiai eman dieten garrantzi arrigarriak beste egunkariengandik bereizitu ditu oso.

EUROPA 'n .

Inglaterra'ko Daily Herald Laboristen aldizkariak O. N. U. dagozkion zatiak bereizten ditu. Daily Telegraph Conservadoreen aldizkariak "desarme" dalakoaz diardu bereiziki. Liberaleen Manchester Guardian'k Europeitar Alkartasunerako deia jotzen du garrantzizkoen bezela, eta Times'k car bat dakar bere Erroma'ko kronikari asiera ematerakoan: "Pio XII'garrenak munduari zuzendu dion Errati-Dei au bere Aita Santutzako Deirik gogofena dugu; Kristaudiarentzat dei bat izan da, gizonaren eta gizartearen balioak galbidera daramazkiten joera okerren aurka joka gaitezen.

Yorkshire Post'k, O. N. U.'ri buruzko gogorapenak Juno ometzako ditu, onako au cartuz: "Iruzkiri au, EE. UU.'en

garaipena nai dutenek aaztu ezin dezaketen oarpen bat da. Egiz. O. N. U. 'k bere izen-ona galduko du, bere agintea erri argalei ta bere agindurak betetzeko prest daudenei ezartzeko lain ikusi badeza bere burua.

Esan-nai sakonekoak dira Sartaldeko Alemani 'ko aldizkariak idazpuruak: Frankfurter Zeitung 'k onela dio: "Aita Santuak "aereo-indarren neurribidea" eskatzen digu". Die Welt di Amburgo 'k: "Europeitar Alkartasuna eskatzen du Aita Santuak". Sueddeutsche Zeitung 'k: "O. N. U. 'ren sendotza ta "desarme" 'a eskatzen du Pio XII 'garrenak.". Colonia 'ko Koelner Anzeiger 'k: "EE.UU. 'en indarberritzeaz ta "desarme" az etengabe diardu". Bonner Rundschau 'k: "Batasunak soilik iagon dezake pakea". Aldizkari auetan eta besteetan iruzki-ñak gaztiazten dira Gabon-osterako.

Suiza 'ko aldizkariak Deiaren zati aundienak argita ratu dituzte, eta erratiak Vatikanokoarekin batean edo beran duxeago osorik eman zuten.

Belgica 'n katolikoak aldizkariak, esate baterako Die Standaard, Gazette van Antwerpen, Het Volk, De Nieuwe Gids, Libre Beilgique, La Métropole, La Cité, Nieuw van den Dag, auek garrantzi aundia eman diote Deiari. Soir, Lanterne ta Meuse, aldizkari askeak eta liberalen Het Laatste Neuws ere Dei onetzaz ari izan dira.

Beste onenbeste egin dute Holanda 'ko katolikoak De Volkskrant, eta conservadoreen De Telegraaf 'k, naiz-ta labur ta motzago.

Prantzi 'ko aldiakari ospetsuenak atsegiñea eta baieztuz artu dute Kristoren Ordezko Nagusiaren Deia: La Croix 'k osorik argitaratzen du, ta azalpen bezela oar bat inintzen dio. Beste zenbait gazetatik au irakurtzen dugu: "Pio XII 'garrenak, gure siñismenaren misterio arrigarriak begien aurre ditualarik eta adimen zorrotzez, giza-izateari zor zaion begiruneaz ta mugaz mintzatu da; egungo zenbait gertaeretan Jainkoaren eskua ikusi ta erabaki billa zein iturri jo ikasi dezagun, pentsamentu egokiak kristauarentzat.

Le Monde, arratsaldeko aldizkariaren lenengo orrialdean toki berezi bat eskeiñi zaio Deiari, Pio XII 'garrenaren

itzaldietatiko kementsuena dana baieztuz. Hungria erriak ja-
san duan naigabezko bizitza asieran aitatu ondoren, Aita San-
tuak O. N. U. ren eginbearrari buruz azalduriko agiria dakar,
alegia, O. N. U. k guda eraso-naia galerazo egin bear zezake-
ala, edozein aitzaki dutelarik bidetzat. " Gogo-mallan -daña-
io Le Monde k- egi ertsiak esan dizkio munduari eta egungo
gizarte aurrartuak artu dituen arrisku bideak naigabea sor-
tzen diote, kristau begiz ikusten baitu orc".

Erriarteko politika-mallan, Aurore, eskubi-aldekoen
aldizkariak au idazten du: " Errati-bidez entzun aal izan di-
oten guztiak arrituta utzi dituan zindotasunez, Aita Santuak
erri guziei dei egin die, azkenaldi ontan zenbait tokitan ja-
so diran eraso-kiñuei bekoki emateko erabateko eta alderdi-
keri gabeko batasuna sortuaz.

Figaro k dionez, munduko buru-austeak erabakitzeko
idaroki goitikoak eskeñiz agertzen du bere indarra Aita San-
tuak. Eliz Katolikoaren Buruak politika-auziak itzuri egin
ditu, bere aalean; baña Comunismo a politika utsetik gora di-
joa. Materialismoagan oñharritua dagon filosofia da; krista-
uen Moral a ta gizakiari zor zaion begirunea erraustera ma-
kurtua dago.

Zaletasunez bereizi dute Portugeraazko aldizkariak
Aita Santuaren Errati-Deia, Noticias eta A Voz k texto osoa
zabaldu dute. Garrantzi sundis apaindua azaldu diete irakur-
leei O Seculo k, Diario de Noticias eta Diario da Manha k.

Irlandarren aldizkariak ere berdin jokatu dira,
iruzkin luzea emanaz eta idazpuru negusiz eta txikiz apain-
durik.

Gorasarre-sorta ontan Errusitarren aldizkari ta
erratiak ditugu bestelako, ezbairik gabe. Moscu-erratiak Aita
Santuaren Deiak "Kristau-arnasik" estsakala esan du, "Deia
pakezko alkar-bizitzaren (coexistencia pacifica) aurka dijo-
alako", eta "erri-elkargoen politikari onaspenu eman diola-
ko, ta erri batuei elkarrekiko ar-emanak estutzeko dei bat
bieldu dielako".

Hungria erria komnista jauntxoek egin-erailketak
zeruetara jaso dituzterengendik jaiotako iruzkin oneri etas-
te, bide batez, iruzkinik zor. Burrengeri bait litzake.

Tiki Berriartua k itzulia, "Ecclesia"tik. Arantzazu.